

Til samtlige kommunalbestyrelser og partnerskaberne for socialt udsatte børn og unge, udsatte voksne og mennesker med handicap

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00
sim@sim.dk

Sagsnr.
2020 - 3339

Doknr.
255931

Dato
19-06-2020

Fælles fokus på konsekvenser af selvisolation blandt sårbare grupper

Social- og Indenrigsministeriet har d. 10. juni 2020 ophævet COVID-19-bekendtgørelsen på socialområdet. Sammen med beslutningen om, at den offentlige sektor fra den 15. juni 2020 er genåbnet i hele landet, medfører ophævelsen, at man på socialområdet nu vender tilbage til normale tilstande.

I forbindelse med ophævelsen er det vigtigt, at kommunerne, andre sociale myndigheder på socialområdet og tilbud m.v. har særligt fokus på dem, som har været særligt berørt af nedlukningen, og som ikke har modtaget den normale hjælp og støtte i den forgangne periode. Det kan både være borgere, som ikke har haft behov for hjælp tidligere, og borgere, der allerede er kendt af kommunen.

Den aktuelle situation med COVID-19 indebærer ekstra udfordringer for sårbare grupper, som kan have særligt svært ved at komme igennem den sociale isolation og forandrede hverdag, som krisen har medført. Mange har oplevet, at den hjælp, de normalt modtager, har været omlagt til fx web- og telefonbaserede løsninger, ligesom den normale kontakt til andre mennesker har været afbrudt i en lang periode.

Vi har set rigtig mange gode eksempler på, hvordan kommuner, civilsamfund, kulturinstitutioner, faglige- og interesseorganisationer, boligorganisationer og private aktører har arbejdet sammen om indsatser. Det har sammenholdt med en imponerende omstillingsparathed i kommunerne været med til at skærme de mest sårbare mennesker i vores samfund for smitte og understøtte, at de er kommet gennem krisen på den bedst mulige måde under meget svære omstændigheder.

Regeringen har med bred opbakning i Folketinget gennemført en række initiativer, der skal afbøde de negative konsekvenser for nogle af de mest sårbare, herunder ensomhed og selvisolation. Med Aftale om initiativer for sårbare og udsatte grupper i forbindelse med COVID-19 af 25. april 2020 blev der afsat i alt 215 mio. kr. til initiativer, der skal sikre, at sårbare børn, unge og voksne samt mennesker med handicap kan komme bedst muligt igennem tiden med COVID-19.

Der er blandt andet afsat midler til øget kapacitet i rådgivningen til psykisk sårbare, givet tilskud til organisationer, der støtter op om børn i familier med psykisk eller anden alvorlig sygdom, og til Landsforeningen af Væresteder, der yder en opsøgende indsats og støtte til værestedsbrugere. Med aftalen har også Danske Handicaporganisationer fået 25 mio. kr. til opsøgende indsatser over for mennesker

med funktionsnedsættelser, så de kan få hjælp til at vende tilbage til hverdagen og fællesskabet igen.

Med aftalen blev der desuden oprettet tre partnerskaber for henholdsvis udsatte børn og unge, udsatte voksne og mennesker med handicap, der under hele genåbningen skal være med til at skabe tryghed og modvirke ensomhed og mental mistrivsel hos sårbare grupper. Partnerskaberne består af aktører på tværs af myndigheder, civilsamfund, kulturinstitutioner, faglige- og interesseorganisationer og private aktører, som har særligt kendskab til målgrupperne på området. Partnerskaberne spiller en vigtig rolle i forhold til at udvikle nye løsninger og afdække nye udfordringer i takt med, at samfundet gradvist genåbnes.

Jeg har for nyligt afholdt et møde med partnerskabet for udsatte voksne om selvisolation. På mødet blev der peget på, at mange sårbare voksne, der udover nedsat immunforsvar og kronisk sygdom kæmper med angst og andre psykiske lidelser, har taget alvoren af krisen så meget til sig, at de har selvisoleret sig i en sådan grad, at det er bekymrende. De opsøger ikke egen læge, men dukker først op på sygehuset, når det er akut. Deres sociale relationer er meget svage, og mange har ikke haft kontakt med kommunale eller frivillige tilbud, som de er vant til.

Og det gælder ikke kun sårbare voksne. Lang tid i selvisolation uden en kendt hverdag risikerer både at forstærke de sociale problemer og medføre nye og større problemer med misbrug, dårligere helbred og øget angst hos også sårbare børn og unge samt mennesker med handicap.

Det er sårbare mennesker, der i stedet for den normale kontakt med en støtte- og kontaktperson eller bostøtten, har oplevet, at indsatsen har været omlagt til fx telefonisk kontakt. Derudover har mange været afskåret de sociale fællesskaber i kommunale eller frivillige tilbud samtidig med, at de har været afskåret fra kontakt med familie og venner. Enten på grund af de særlige besøgsrestriktioner, som COVID-19 har medført, eller grundet selvvalgt isolation i frygt for at udsætte sig selv eller andre for smitte.

Der er derfor behov for, at kommuner og organisationer, der arbejder med målgruppen, i fællesskab er særligt opmærksomme på, at der kan være behov for at styrke den opsøgende indsats og det relationsarbejde, der er så afgørende for at sikre, at sårbare børn, unge og voksne får den hjælp, de har behov for og en mere normal hverdag.

Der er rigtig mange gode eksempler at tage udgangspunkt i rundt om i landet. Blandt andet har KFUMS Sociale Arbejde i samarbejde med TrygFonden oprettet et mobilt koncept med projektet "Akut Social Drive Out", hvor frivillige kører ud til sårbare borgere i 180 yderområder i Danmark, hvor de udleverer mad, tøj og andre fornødenheder. Samtidig uddeler de værnemidler og giver rådgivning til borgerne om, hvordan man fortsat kan opretholde kontakt med venner og familier, foretage indkøb og anvende offentlig transport.

Landsforeningen af Væresteder har sammensat en aktivitetspakke, som skal være med til at kickstarte idrætsaktiviteterne på værestederne, hvor aktiviteter som petanque, dart og stige-golf skal være med til at få sårbare borgere ud af selvisolation og genskabe de sociale fællesskaber.

Der er desuden iværksat online-aktiviteter, hvor børn og unge kan dele erfaringer med hinanden og opbygge nye venskaber og samtidig få professionel rådgivning om,

hvordan man håndterer den aktuelle situation, og hvordan man kan genoptage en mere normal hverdag.

Mange sociale tilbud, som under krisen har måtte omlægge deres indsats, er i gang med at genoptage vante aktiviteter og igangsætte nye for målgruppen. Samtidig ser flere aktører behov for, at der er et særligt fokus på en gruppe af borgere, som ikke uden en indsats vender tilbage til sociale tilbud, fordi de fortsat er bange for risikoen for smitte. For denne gruppe kan der ligeledes være behov for at skabe ekstra trykthed om igen at komme på fx værestederne.

Jeg vil gerne derfor opfordre landets kommuner til at samarbejde med civilsamfund, faglige organisationer og private aktører om at hjælpe sårbare børn, unge og voksne samt mennesker med handicap, der under krisen har været isoleret, tilbage til en mere normal hverdag. Herunder med særlig opmærksomhed på, om der også er behov for rådgivning om misbrugsbehandling og relevante sundhedstilbud. Det vil lokalt være relevant, at kommuner og organisationer, der har fået støtte til konkrete aktiviteter målrettet sårbare grupper under krisen, sikrer koordination og samarbejde om den samlede indsats. Ligeledes vil det kunne være relevant lokalt at se på muligheden for at uddele værnemidler som fx mundbind til sårbare borgere, hvor det kan være med til at skabe en større trykthed hos den enkelte borger i forhold til at forlade sit hjem.

Jeg vil i den forbindelse opfordre til at printe og uddele Social- og Indenrigsministeriets gode råd til, hvordan sårbare grupper kan vende tilbage til hverdagen og samtidig passe på sig selv i forhold til at undgå smitte, der kan supplere de generelle retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen.

[Link til printbart materiale på Social- og Indenrigsministeriets hjemmeside](#)

[Generelle retningslinjer fra Sundhedsstyrelsen](#)

Jeg er bekendt med, at der blandt de almene boligorganisationer også er stor opmærksomhed på den boligsociale indsats til sårbare borgere, som i denne tid har et særligt behov for kontakt og støtte til at deltage i fællesskabet med andre igen. Både kommuner og organisationer kan ligeledes med fordel tænke i lokalt samarbejde med boligorganisationerne om den fælles indsats for at nå ud til sårbare grupper.

I den sammenhæng er det særligt relevant at understrege, at boligforeninger, når der er bekymring for en udsatte beboer, kan tage kontakt til den kommunale myndighed, som både har en generel rådgivningsforpligtelse, herunder en forpligtelse til opsøgende arbejde, og kan tilbyde en støtte- og kontaktperson til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller kan opholde sig i egen bolig.

KL sidder med i partnerskaberne på socialområdet, og jeg vil opfordre til, at kommunerne derigennem indhenter viden om initiativer og mulige samarbejdsparter.

Med venlig hilsen

Astrid Krag